

Obiekty UNESCO na świecie

Geografia

Obiekty UNESCO na świecie

Narzędzia: ArcGIS Online

Materiały (dane): Dostarczone wraz z lekcją w serwisie ArcGIS Online

Cel: Zapoznanie uczniów z przykładami obiektów światowego dziedzictwa UNESCO. Zaprezentowanie obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Poznanie polskich obiektów wpisanych na listę.

Źródła:

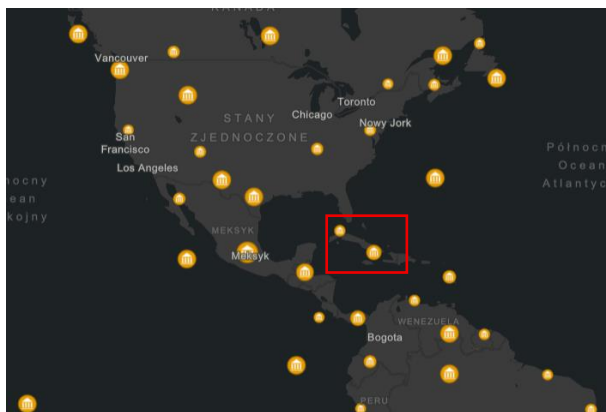
1. ESRI Data,
2. [Lista światowego dziedzictwa UNESCO – Wikipedia, wolna encyklopedia,](#)
3. [UNESCO: Building Peace through Education, Science and Culture, communication and information.](#)

1. Wstęp

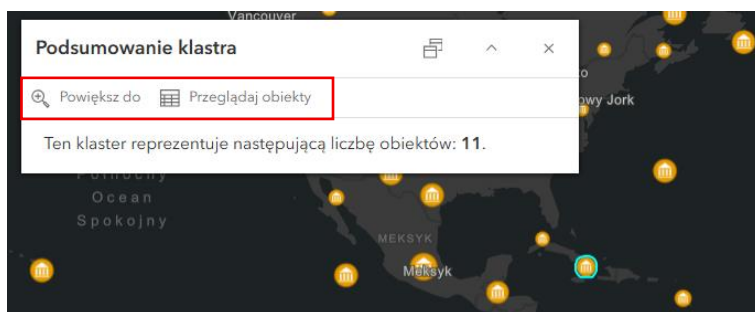
Lista światowego dziedzictwa UNESCO została ustanowiona na mocy Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego przyjętej przez UNESCO w 1972 roku. Pierwszych 12 obiektów wpisano na listę w 1978 roku. Aktualnie na liście (stan na 2025 rok) znajduje się 1248 obiektów, rozsianych po całym globie.

Obiekty UNESCO na świecie

6. Aby przyjrzeć się dokładniej obiektom z listy wybierz opcję **Powiększ do**. Lokalizacja obiektów zostanie zaprezentowana z powiększeniem. Możesz również wybrać opcję **Przeglądaj obiekty**, aby wyświetlić listę obiektów bez zmiany skali wyświetlania.

Zadanie 1: Wróć do widoku całego świata i spróbuj oszacować, na którym kontynencie występuje najwięcej obiektów z listy światowego dziedzictwa UNESCO.

Odpowiedź: .....

Ciekawostka: Spośród wszystkich państw świata najwięcej obiektów wpisanych na listę UNESCO posiadają Włochy (60), Chiny (60), Niemcy (55), Hiszpania (50) i Francja (53).

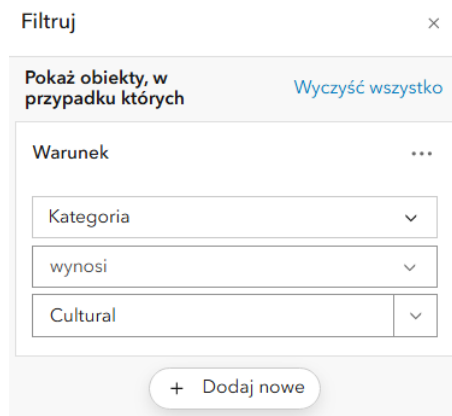
7. Przejdź do zakładki Warstwy . Otwórz tabelę atrybutów warstwy **Wszystkie obiekty z listy światowego dziedzictwa UNESCO**, klikając symbol po prawej stronie nazwy warstwy, a następnie wybierz polecenie **Pokaż tabelę**. Na dole mapy pojawi się tabela z informacjami o każdym z obiektów.

Obiekty UNESCO na świecie

8. W kolumnie **Kategoria** znajduje się informacja o typie obiektu chronionego. Wyróżnia się obiekty dziedzictwa kulturowego (Cultural), przyrodniczego (Natural) oraz mieszane (Mixed). Teraz wybierzemy do wyświetlenia obiekty należące do kategorii **Cultural**.

Wskazówka: Możesz wyłączyć tabelę atrybutów klikając na krzyżyk znajdujący się w prawym górnym rogu tabeli.

9. Wybierz narzędzie **Filtruj**, znajdujące się w panelu po prawej stronie mapy i dodaj wyrażenie. Następnie wybierz **Zapisz**.

Zadanie 2: Jakie różnice zauważasz po uruchomieniu filtra? Z jakich obszarów zniknęły symbole?

Odpowiedź: .....

.....

.....

10. Aby wyczyścić filtr, ponownie przejdź do opcji **Filtr**, a następnie wybierz polecenie **Wyczyść wszystko**.

11. Aby wyłączyć wyświetlanie warstwy **Wszystkie obiekty z listy światowego dziedzictwa UNESCO**, kliknij symbol znajdującą się po prawej stronie jej nazwy.

12. Aby włączyć widoczność warstwy **Obiekty dziedzictwa przyrodniczego UNESCO**, kliknij ikonę znajdującą się obok jej nazwy.

Obiekty UNESCO na świecie

13. Otwórz tabelę atrybutów warstwy **Obiekty dziedzictwa przyrodniczego UNESCO**, a następnie znajdź kolumnę **Powierzchnia**. Kliknij trzy kropki obok jej nagłówka i wybierz opcję **Sortuj malejąco**.

	GIS M AREA	Powierzchnia	GIS AREA	NO TAKE
	408 258,1290	408 250,00		Not Reported
	364 792,6809	362 075,00		Not Reported
	345 617,3686	348 700,00		Not Reported
	146 962,0256	140 665,14		Not Reported
	2 335,4740	98 391,21	97 283,6828	Not Reported
	0,0000	88 000,00	85 508,3789	Not Applicable
	0,0000	77 360,00	78 696,1264	Not Applicable
	0,0000	72 000,00	75 712,6780	Not Applicable

Zadanie 3: Odszukaj 5 obiektów o największej powierzchni. Sprawdź, czy są to obszary chronione na lądzie, czy na terenach morskich i oceanicznych.

Wskazówka: Możesz przybliżyć się do wybranych obiektów, klikając na odpowiedni rekord w tabeli, a następnie wybierając opcję Pokaż wybrane.

	GIS M AREA	Powierzchnia	GIS AREA	NO TAKE
☒	408 258,1290	408 250,00	408 258,1290	Not Reported
☐	364 792,6809	362 075,00	364 792,6809	Not Reported
☐	345 617 3686	348 700 00	348 233 2515	Not Reported

Odpowiedź: .....

.....

.....

14. Wyłącz widoczność warstwy **Obiekty dziedzictwa przyrodniczego UNESCO**, a następnie włącz widoczność warstwy **Obiekty UNESCO na świecie**.

Wyświetlana zostaje mapa skupień - im jaśniejszy odcień, tym więcej obiektów z listy UNESCO znajduje się w danym obszarze. Szczegółowe objaśnienie zastosowanej kolorystyki znajdziesz w zakładce **Legenda**.

Obiekty UNESCO na świecie

Zadanie 4: Na którym kontynencie nie znajduje się żaden obiekt UNESCO?

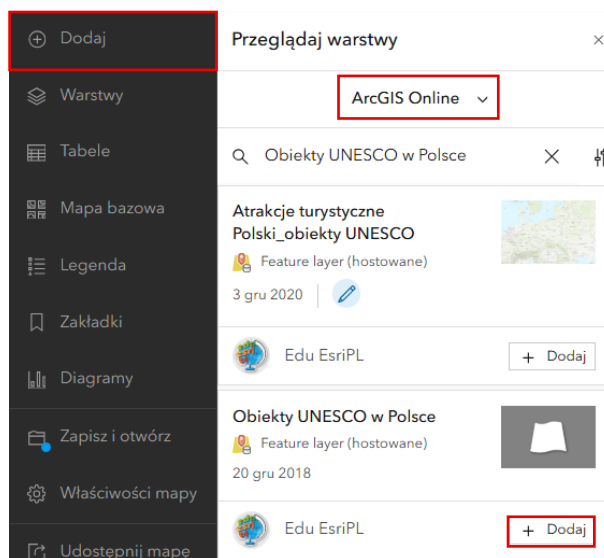
Odpowiedź: .....

15. Wyłącz widoczność warstwy **Obiekty UNESCO na świecie**. Następnie dodaj do mapy warstwę zawierającą wyłącznie obiekty UNESCO znajdujące się na terenie Polski.

Obecnie (wrzesień 2025) na liście UNESCO znajduje się **17 obiektów z Polski**. W roku 1978 na listę trafiło pierwszych 12 obiektów, z czego dwa znajdowały się w Polsce - Królewskie Kopalnie Soli w Wieliczce i Bochni oraz Stare Miasto w Krakowie.

16. Kliknij przycisk **Dodaj**, a następnie wybierz opcję **Przeglądaj warstwy**. W zasobach **ArcGIS Online** wyszukaj **Obiekty UNESCO w Polsce** i dodaj warstwę użytkownika **EduEsriPL**.

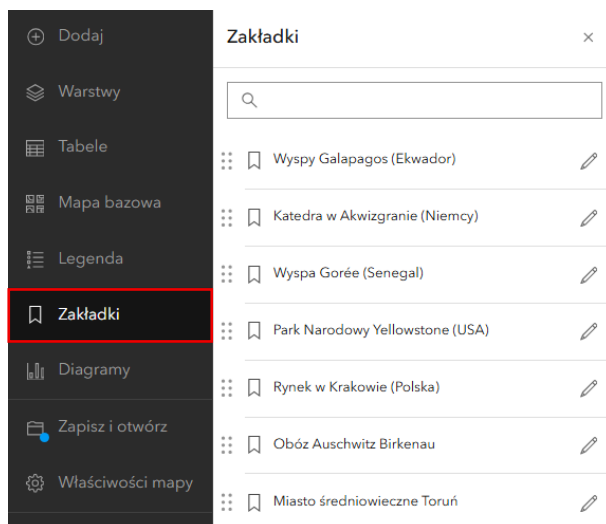
Zadanie 5: Który obiekt wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO znajduje się najbliżej Twojego miejsca zamieszkania?

Odpowiedź: .....

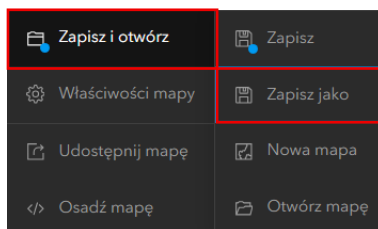
17. Wyłącz widoczność warstwy **Obiekty UNESCO w Polsce**, a następnie włącz warstwy **Obraz satelitarny** oraz **Wszystkie obiekty z listy światowego dziedzictwa UNESCO**.

18. Korzystając z opcji **Zakładki** (panel po lewej stronie mapy), sprawdź, jak prezentują się wybrane obiekty z listy UNESCO na zdjęciach satelitarnych. Kliknij na daną zakładkę, aby przesunąć widok mapy w dane miejsce.

Obiekty UNESCO na świecie

19. Zapisz mapę w swoich zasobach. W tym celu kliknij przycisk **Zapisz i otwórz**, a następnie wybierz opcję **Zapisz jako**.

20. Nadaj mapie unikalną nazwę, dodaj odpowiednie znaczniki oraz krótkie podsumowanie jej zawartości.

Zapisz mapę

Tytuł
Obiekty UNESCO na świecie

Folder
Lekcje Edu.esri.pl

Kategorie
Przypisz kategorii

Znaczniki
lekcje edu.esri.pl x edu.esri.pl x
Obiekty UNESCO x Dodaj znaczniki

Podsumowanie
Mapa przygotowana z scenariuszem Lekcji "Obiekty UNESCO na świecie".
68/2048

Zapisz Anuluj

Dziękujemy za skorzystanie z naszych materiałów.

Zespół Edukacji Esri Polska Sp. z o.o.

OBSERWUJ NAS

Platforma edukacyjna

Facebook

Grupa nauczycieli

Geografia